

ČESKÁ ŠKOLNÍ INSPEKCE

Inspektorát

Praha

Inspekční zpráva

**Dům dětí a mládeže Atlas
Přerov, Žižkova 12**

Adresa: Žižkova 12, 750 02 Přerov

Identifikátor: 600 031 781

Termín konání orientační inspekce: 18. 19. a 20. dubna 2001

Čj.	010 348/01-4007
Signatura	om4lu201

CHARAKTERISTIKA ZAŘÍZENÍ

Dům dětí a mládeže Atlas, Přerov, Žižkova 12 (dále jen DDM), je zřízen ve smyslu vyhlášky č. 432/1992 Sb., o střediscích pro volný čas dětí a mládeže a Rozhodnutím MŠMT čj. 12404/99-21 z 29. 1. 1999 je zařazen do sítě škol a školských zařízení jako právní subjekt s příspěvkovou formou hospodaření. Poskytuje své služby ve městě, kde vedle něj působí další obdobná zařízení zřízená jako střediska pro volný čas dětí a mládeže (IVS Technik, Bios, SVČ Přerov - Předmostí).

Pro potřeby DDM byl funkčně upraven objekt bývalé mateřské školy. DDM je dobře dostupný ze sídlištní zástavby. Zahrada je upravena pro dopravní hřiště využívané školami.

HODNOCENÍ NABÍDKY A REALIZACE VÝCHOVNĚ VZDĚLÁVACÍ ČINNOSTI

Nabídka výchovně vzdělávací činnosti

DDM se řídí celoročním plánem, v základních rysech vychází ze struktury činnosti, jak ji střediskům pro volný čas určuje § 2 vyhlášky č. 431/1992 Sb., o střediscích pro volný čas dětí a mládeže (dále vyhláška). Plán zachovává strukturu, kterou stávající vedení DDM převzalo od předchozího managementu. Celoroční plán pro školní rok 2000/01, schválený Školským úřadem Přerov dne 8. října 2000, obsahuje: Všeobecnou část, Základní organizační uspořádání, Personální obsazení, Rámcový program činnosti (Hlavní činnost, Nepravidelná činnost, Spontánní činnost) a Vedlejší hospodářská činnost. Plánování a následně i naplňování stanoveného poslání DDM je dle tohoto plánu poznamenáno pojmovými nejasnostmi, např.: zájmová činnost je nazývána a následně i pojímána jako výuka, příležitostné činnosti jsou zaměňovány za nabídku spontánních akcí, u většiny hospodářských činností není zdůvodnění, proč byly vyňaty z hlavní činnosti. Těžiště činnosti je ve vybraných zájmových činnostech pravidelných (kroužcích), které jsou pro dané zařízení tradiční a nosné. Od nich se také odvíjí nabídka příležitostných akcí a prázdninových aktivit. Hlavní zaměření (i struktura organizace) je na estetickovýchovné a tělovýchovné činnosti a jazykové vzdělávání. Ostatní zájmové oblasti nejsou DDM pokryty a ani nejsou předmětem dohody s ostatními třemi zařízeními, které jsou v Přerově zřízeny jako střediska pro volný čas dětí a mládeže. Ve jmenovaných oblastech plánuje a realizuje DDM zájmovou činnost pravidelnou (kroužky, soubory, kluby), příležitostnou (vystoupení, výlety, výstavy) i prázdninová soustředění.

Pro primární prevenci ředitelka jmenovala protidrogového preventistu, který se zúčastňuje vzdělávacích akcí. Zvláštní program zahrnující preventivní aktivity dle Metodického pokynu ministra školství mládeže a tělovýchovy k prevenci sociálně patologických jevů dětí a mládeže (čj. MŠMT 14 514/2000-51) v zařízení dosud zpracován nebyl. Členové marginálních skupin se zúčastňují aktivit DDM standardním způsobem, speciální činnosti nebo akce pro ně připravovány nejsou.

Nabídka výchovně vzdělávací činnosti je průměrná.

Pravidelná zájmová činnost

DDM organizuje a vykazuje v tomto školním roce celkem 62 zájmových útvarů (dále ZÚ), které navštěvuje 852 členů. V loňském roce byla nabídka 57 útvarů.

Dle vnitřního členění DDM je skladba dle zájmového zaměření následující:

Hra na hudební nástroj - kytara, flétna (7 ZÚ), výtvarná výchova - keramika a pod. (13 ZÚ), sport 6 ZÚ (gymnastika, akrobacie, Aikido), taneční (10 ZÚ), tzv. jazyková škola (19 ZÚ), pěvecké obory (5 ZÚ), dopravní výchova (2 ZÚ) a další vzdělávací akce pro školy. Útvary jsou rozděleny do 4 oddělení: taneční škola, tělovýchova, oddělení kultury, jazyková škola, specifické zařazení má dopravní výchova.

Průměrný počet dětí v jednom kroužku je 14,2. Mezi počty dětí v útvarech jsou však značné rozdíly - nejvíce členů má pěvecký sbor (55), na kytaru se učí v jednom kroužku hrát pouze tři děti. Dle věkového určení ZÚ je skladba následující: 15 % ZÚ je určeno pro předškoláky, 62 % pro žáky ZŠ, 20 % pro žáky SŠ a 3 % pro rodiče s dětmi. Nelze se kvalifikovaně vyjádřit ke skutečnému věkovému složení členů zájmových útvarů dle pedagogické dokumentace, protože v denících zájmových útvarů není tento údaj u 51 % účastníků uveden.

Optimální počty účastníků v jednotlivých kroužcích jsou stanoveny současně s kalkulací účastnických příspěvků. Výše poplatků stanovila ředitelka v pásmu 500 – 1450 Kč za rok. V rozhodnutí je zohledněna náročnost, atraktivnost ZÚ i sociální možnosti účastníků. Ředitelka rozhodla, že děti vedoucích mají slevu, toto rozhodnutí není doložitelně projednáno se zřizovatelem, jako stanoví § 4 odst. 2 citované vyhlášky o střediscích pro volný čas dětí a mládeže.

Návštěvnost v ZÚ je relativně vysoká a stálá. V případě malého zájmu o některý plánovaný útvar je tento zrušen. Pro činnost jsou využívány dobře vybavené vlastní prostory DDM i další pronajaté objekty.

Kroužky vedou převážně externisté (44), interní pracovníci vedou 17 útvarů pro předškoláky a žáky základních škol. Náplň zájmových útvarů se zaměřuje především na činnost samu, menší pozornost je věnována motivaci činnosti, navození společné atmosféry, je podceňována struktura schůzky.

Členové útvarů byli prokazatelně seznámeni s bezpečnostními předpisy a vnitřním řádem DDM. Pedagogická dokumentace o zájmových útvarech je vedena neúplně (nedostatečné údaje o členech, nedostatky v celoročních plánech apod.).

Zájmová činnost pravidelná je na průměrné úrovni.

Zájmová činnost příležitostná

Za loňský školní rok vykazuje DDM 126 příležitostných akcí, z nichž bylo 46 ve dnech pracovního volna. Vyšší počet akcí je plánován i pro letošní školní rok. V těchto akcích jsou zahrnuta vystoupení souborů DDM, soutěže, slavnosti, výstavy, zájezdy apod. Většina akcí je vázána na činnost útvarů zájmové činnosti pravidelné, zejména jejich veřejná vystoupení. Ostatní aktivity spadající do zájmové činnosti příležitostné nejsou výrazné. Na organizačním zajištění se podílejí kromě interních pedagogů i spolupracovníci - vedoucí zúčastněných zájmových útvarů. Velká část příležitostných akcí (vystoupení, soutěže, slavnosti, výstavy) má masový charakter. Dle interní statistiky vykazované i ve Výkaze o činnosti střediska pro volný čas dětí a mládeže (Škol V15-01) uvádí DDM přes 12 tisíc účastníků, do tohoto počtu však nejsou zahrnuti diváci - kvalifikovaným odhadem vedení DDM uvádí skutečný počet přes 19 tisíc.

Zájmová činnost příležitostná je na průměrné úrovni.

Prázdninová činnost

Za uplynulý školní rok vykazuje DDM 4 prázdninové tábory se 185 účastníky. Dle citovaného Výkazu o činnosti středisek pro volný čas dětí a mládeže uvádí 3 tábory dlouhodobé,

2 krátkodobé a 1 příměstský. V těchto údajích není rozpor vzhledem k různé metodice vykazování. Tábory jsou vázány na ZÚ zájmové činnosti pravidelné. Tábory byly motivovány zájmovou činností a celotáborovými hrami. Pro letní tábory si vytváří DDM odpovídající prostředí. Dokumentace táborů je uložena.

Dle dokumentace byly tábory na velmi dobré úrovni.

Individuální práce

Práce s talenty mimo zájmové útvary není plánována ani propagována a následně prováděna. Tento stav vyplývá z hlavního zaměření činnosti DDM na kroužky a jejich prezentaci.

Individuální práci nelze hodnotit.

Soutěže a přehlídky

Soutěže a přehlídky organizované dle vyhlášky č. 431/1992 Sb., o organizování a financování soutěží a přehlídek žáků předškolních zařízení, škol a školských zařízení, ve znění pozdější úpravy DDM neorganizuje ani jako místní kola a ani neinicíoval pověření k organizaci kol pro spádové oblasti. Soutěže mají pomoci vyhledávat a rozvíjet talenty i mimo organizované zájmové útvary. Na tuto závaznou oblast své činnosti DDM rezignuje.

Role DDM při iniciování a organizování soutěží a přehlídek je nedostačující.

Hodnoceno jako nevyhovující.

Nabídka spontánních aktivit

Z celoročního plánu i následných výkazů vyplývá, že náplň pojmu nabídka spontánních aktivit není v zařízení dostatečně zřejmá. Ve většině případů je zaměňována za tzv. příležitostné aktivity.

Nabídka spontánních aktivit není hodnocena.

Celkové hodnocení nabídky a realizace výchovně-vzdělávací činnosti

Dům dětí a mládeže Atlas programově pokračuje v převzaté tradiční koncepci zařízení pro volný čas zaměřené na organizovanou zájmovou činnost v zájmových útvarech. Zde ve vybraných útvarech dosahuje velmi dobrých výsledků zejména spoluprací s kvalitními externími spolupracovníky. Rezervy jsou v metodice vedení zájmových činností. DDM vstoupil do místního povědomí. Většina dalších aktivit je vázána na činnost a výsledky činnosti kroužků. Okruhy dalších činností, které DDM ukládá vyhláška o střediscích pro volný čas dětí a mládeže, zůstávají stranou. Jeho činnost je disproporční.

Nabídka a realizace výchovně vzdělávací činnosti jsou na průměrné úrovni.

HODNOCENÍ KVALITY ŘÍZENÍ

Plánování

Plány práce jsou každoročně zpracovávány, aniž jsou prováděny výraznější obměny či zhodnocení předchozích aktivit. Plán je zpracován pro 4 základní oddělení a dopravní výchovu.

Plánován je počet ZÚ, počet příležitostných akcí, prázdninové činnosti a specificky chápané spontánní aktivity, které ve většině případů nejsou spontánními aktivitami, jak je vysvětluje

metodický výklad k vyhlášce o střediscích pro volný čas. Na některé činnosti DDM rezignuje – např. na organizování postupových soutěží vyhlášených dle vyhlášky č. 421/1992 Sb., o organizování a financování soutěží a přehlídek žáků předškolních zařízení, škol a školských zařízení, v platném znění. Hospodářská činnost je plánována v těch oblastech, které mají být pojímány jako hlavní činnost DDM. Školský úřad plán akceptoval.

Neujasněnost koncepce výchovně-vzdělávací činnosti se projevuje v nejednotných a nedostatečně zpracovaných plánech ZÚ, které jsou často jen proklamativní, bez konkrétního obsahu plánované činnosti. Tento nedostatek je v denících ZÚ vedených interními pedagogy i u externistů, kterým mají vedoucí oddělení pomáhat a metodicky je řídit.

Plánování pouze vyhovující.

Organizování

DDM má formálně 4 odborné úseky: Taneční školu, Tělovýchovu, Oddělení kultury a Jazykovou školu. Vedením každého oddělení je pověřen interní pedagog DDM. Vedoucí oddělení mají tyto úseky řídit a kontrolovat. Pro tuto činnost nejsou však všichni odborně připraveni, proto jejich funkce je často jen formální. Např. vedoucí tzv. jazykové školy nevede ZÚ ve svém oddělení, ale v oddělení kultury. Tři pedagogové nesplňují podmínky odborné a pedagogické způsobilosti ve smyslu vyhlášky č. 138/1997 Sb., o podmínkách odborné a pedagogické způsobilosti pedagogických pracovníků. Odborná příprava pedagogů- vychovatelů byla zaměřena především na práci s mladšími věkovými skupinami v zařízeních se standardní motivací a s posláním, kde zájmová činnost plnila především funkci náplně volného času, nikoliv pro zařízení s vyšším akčním radiem, kde účastníci mají již rozvinutý zájem a vyžadují vyšší odbornost. Vzdělávací akce, jichž se pedagogové z pověření DDM zúčastňují, jsou zaměřeny především na zdokonalení technik v příslušných zájmových oblastech, méně na oblast metodiky vedení zájmové činnosti a pedagogiku volného času. Pracovníci jsou vysíláni na vzdělávací akce, které nejsou vždy v oblastech, které přináležejí do zájmové oblasti, kterou řídí.

Pedagogická rada je ustavena a jsou na ni řešeny převážně otázky provozní a organizační. Styk s externími spolupracovníky je převážně neformální. Pracovníci jsou přiměřeně informováni o důležitých provozních otázkách a o dalších vzdělávacích akcích. Na zajištění činnosti se podílejí také studenti Střední pedagogické školy v Přerově v rámci své řízené praxe. Pro chod zařízení má vedení zpracovánu řadu vnitřních dokumentů, např. spisový řád, skartační řád, vnitřní směrnici o poskytování informací o zařízení ve smyslu zákona č. 106/1999 Sb., o svobodném přístupu k informacím atd..

Pro bohatou propagaci svých akcí využívá DDM kromě standardních letáků místní kabelovou TV, regionální tisk i výstavky z výsledků činnosti a veřejná vystoupení svých ZÚ. V letošním roce DDM slavnostně pokřtil nové logo, pod kterým propaguje svou činnost.

Pro další podporu své činnosti se DDM zúčastňuje konkurzního řízení na granty vypisované Městem Přerov – získává prostředky pro pěvecký sbor, na kostýmy pro taneční soubor, Aikido, keramickou dílnu a na výstavbu nového tělocvičného sálu.

Problémem organizace a koncepce DDM jsou však neujasněné vztahy s ostatními zařízeními pro volný čas dětí a mládeže ve městě - vzájemně nekoordinují svou činnost pro zvyšování její kvality a rozšiřování nabídky volnočasových aktivit.

Základním problémem organizace DDM je přetrvávající organizační struktura, kde interní pedagogové mají řídit a kontrolovat kvalitní externí spolupracovníky, aniž pro to mají dostatečné odborné zázemí. Organizační struktura zařízení, kterou nyní vede vedení převzalo, je formální a neumožňuje kvalitní řízení a zvyšování odborné úrovně zařízení. Organizační

zajištění zájmové činnosti je zaměřováno za odborné řízení.

Organizace DDM je hodnocena jako pouze vyhovující.

Vedení a motivování pracovníků

Ze strany vedení je uplatňován příliš liberální styl řízení, který pracovníky uspokojuje, avšak nemotivuje je k tvořivému přístupu k práci a inovaci nabídky akcí. Nedostatečná kontrolní činnost neumožňuje vycházet při plánování dalšího období a stanovení koncepčních záměrů z analýzy současného stavu. Např. nejsou dostatečně analyzovány důvody nedostatečného zájmu o některé akce a jejich stažení.

Většinu zájmových útvarů DDM vedou externí spolupracovníci odborníci v dané oblasti, avšak vzhledem k nedostatečné odborné a pedagogické způsobilosti většiny stálých pracovníků není v silách zařízení jim poskytnout odbornou konzultaci či jinou pomoc v metodice vedení volnočasových aktivit (příkladem může být zaměňování zájmové činnosti za výuku, označování schůzky ZÚ za vyučovací hodinu apod.). Specializace a osobní zaměření stálých pracovníků v některých případech neodpovídá zaměření volnočasových aktivit, které řídí.

Kriteria hodnocení pracovníků byla zveřejněna. Rozhodujícím kritériem hodnocení je práce mimo rozsah řádné pracovní doby a případný úspěch vedeného zájmového útvaru v soutěžích.

Pozitivní je skutečnost, že mnozí z externích spolupracovníků DDM jsou bývalí členové zájmových útvarů. Školské zařízení se podílí na zvyšování jejich odborné způsobilosti k vedení zájmových útvarů především hrazením účasti na seminářích a dalších vzdělávacích aktivitách.

Vedení a motivování pracovníků je pouze vyhovující.

Kontrolní mechanismy

Ředitelka DDM pověřila každého interního pedagogického pracovníka vedením jednoho oddělení a delegovala na něj veškeré pravomoci včetně kontrolních povinností. Kontrola je formální, odborná a pedagogická způsobilost některým vedoucím pracovníkům ani neumožňuje kvalifikovaně kontrolovat úroveň práce v zájmových útvarech svého oddělení. Není vytvořen plán kontrolní a hospitační činnosti. Kontrola je nesystémová a neslouží jako prostředek ke zkvalitňování řízení a činnosti organizace.

Hospitační činnost je realizována bez záznamů a její výsledky nejsou prokazatelně projednány s vedoucími zájmových útvarů. Kontrola dokumentace zařízení je formální; i přes řadu podpisů kontrolujícího pracovníka jsou v dokumentaci závažné nedostatky - chybí údaje o účastnících, plány činnosti zájmových útvarů, zápisy jsou psány tužkou a podobně.

Kontrolní činnost je nevyhovující.

Zhodnocení kvality řízení:

Vedení domu dětí a mládeže Atlas převzalo metody i strukturu organizace bez výraznějších změn od předchozího managementu. Převzatý rutinní způsob řízení bez sledování současných trendů volnočasových aktivit a výraznější spolupráce s dalšími subjekty, zejména se středisky pro volný čas dětí a mládeže, omezuje dosah a kvalitu působení.

Řízení pouze vyhovující.

VÝČET DOKLADŮ, O KTERÉ SE INSPEKČNÍ ZJIŠTĚNÍ OPÍRÁ

- Plán práce DDM Atlas na školní rok 2000/2001 z 3. října 2000

- Výkaz o činnosti střediska pro volný čas podle stavu k 31.10.2000 (Škol V 15-01)
- Zřizovací listina ke dni 12. ledna 1993, bez data, bez čj.,
- Příloha zřizovací listiny ze dne 14. prosince 2000
- Statut vydaný ŠÚ Přerov dne 30. června 1997, bez čj.,
- Rozhodnutí u zařazení do sítě škol, školských zařízení a předškolních zařízení MŠMT ČR čj. 12 404/99-2 z 29. ledna 1999
- Personální dokumentace pedagogů, seznam externistů
- Propagační a náborové materiály
- Rozvrh využití pracoven, Vnitřní řád DDM
- Zápisy z porad
- Záznamy z hospitace
- Pedagogická dokumentace (deníky zájmových útvarů, přihlášky, dokumentace táborů).

DALŠÍ VÝZNAMNÁ ZJIŠTĚNÍ

Dům dětí a mládeže Atlas Přerov se neřídí důsledně Metodickým pokynem MŠMT ČR čj. 28 089/98-51 k činnosti a zásadám financování a hospodaření středisek pro volný čas dětí a mládeže. Je třeba v koncepci a činnosti DDM více zohlednit oddíl D. - Účastníci činnosti střediska, oddíl E. - Spolupráce středisek a dalších subjektů a zejména oddíl F. - Hlavní zásady financování a hospodaření středisek.

ZÁVĚR

Dům dětí a mládeže Atlas Přerov má pro svou činnost dobré materiální podmínky. Jeho činnost vychází z překonané koncepce zaměřené především na organizovanou zájmovou činnost v kroužcích a prezentaci jejich výsledků. Ve vybraných zájmových oblastech dosahuje DDM velmi dobrých výsledků, především zásluhou kvalitních externích spolupracovníků. Problémem je neujasněnost poslání zařízení (zájmová činnost zaměřovaná za výuku), rezignace na některé činnosti legislativně ukládané střediskům pro volný čas, malá účinnost vnitřní kontroly a nevyhovující organizační struktura zařízení. Stávající vedení DDM je ve funkci od začátku tohoto školního roku a dosud pokračuje v koncepci a dle celoročního plánu předchozího managementu.

Celkově je Dům dětí a mládeže Atlas hodnocen jako průměrný.

Složení inspekčního týmu a datum vyhotovení inspekční zprávy

Školní inspektoři:	Titul, jméno a příjmení	Podpis
Vedoucí týmu	B. Hájek	B. Hájek, v.r.
Člen týmu	Mgr. Alena Wiesnerová	Wiesnerová, v.r.

V Praze dne 5. června 2001

Datum a podpis ředitelky DDM stvrzující převzetí inspekční zprávy

Datum převzetí inspekční zprávy: .18. června 2001

Razítko

Ředitelka DDM	Podpis
	Děrdová v.r.,

Předmětem inspekce bylo zhodnocení činnosti domova mládeže dle § 18 odst. 3, 4 zákona ČNR č. 564/1990 Sb., o státní správě a samosprávě ve školství, ve znění pozdějších předpisů.

Dle § 19 odst. 8 téhož zákona může ředitelka DDM podat připomínky k obsahu inspekční zprávy České školní inspekci do 14 dnů po jejím obdržení. Připomínky k obsahu inspekční zprávy jsou její součástí.

Posouzení jevů

Plní, je v souladu	<i>Dodržuje, čerpá účelně, efektivně</i>
Neplní, není v souladu	<i>Nedodržuje, nečerpá účelně, efektivně</i>

Hodnotící stupnice

Stupeň	Širší slovní hodnocení
Vynikající	<i>Zcela mimořádný, příkladný</i>
Velmi dobrý	<i>Výrazná převaha pozitiv, drobné a formální nedostatky, nadprůměrná až spíše nadprůměrná úroveň</i>
Průměrný	<i>Negativa a pozitiva téměř v rovnováze, průměrná úroveň</i>
Pouze vyhovující	<i>Převaha negativ, výrazné nedostatky, citelně slabá místa</i>
Nevyhovující	<i>Zásadní nedostatky, které ohrožují průběh výchovně-vzdělávacího procesu.</i>

Další adresáti inspekční zprávy

Adresát	Datum předání/odeslání	Podpis příjemce nebo čj.

	inspekční zprávy	jednacího protokolu ČŠI
Příslušný orgán státní správy (samosprávy):	2001-07-11	132 367/01

Připomínky ředitelky domu dětí a mládeže

Datum	Čj. jednacího protokolu ČŠI	Text
		připomínky nebyly podány